

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA :

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel 3177

PODUREDNIŠTVO :

34100 Trieste, Vicoło d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250

Letna naročnina L. 2.500

Letna inozemstvo L. 3.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XX. - Štev. 3

Gorica - četrtek, 18. januarja 1968 - Trst

Posamezna številka L 50

Slomškovo delo za zedinjenje

(Ob molitveni osmini za edinost od 18. do 25. januarja)

Božji služabnik Anton Martin Slomšek je kot pastir svoje škofije goreče in požrtvovalno skrbel za obnovu svojih vernikov. Njegove skrbi za Cerkev so pa segale preko mej njegove škofije. Začel je delo za zedinjenje vzhodnih kristjanov.

Razkol z Vzhodom se je začel prav v času, ko sta sveta brata Ciril in Metod misijonarila med Slovani. Pred tisoč stoletji sta preko Slovenije potovala v Rim, da uredita z vrhovnim pastirjem Cerkve misijonsko delo med Slovani. Papež Hadrijan II. je potrdil njuno pravovernost. Prišla sta iz Carigrada, kjer se je tedaj začel in tudi izvršil razkol, vendar sta se vedno oklepala rimskega apostolskega sedeža in bila pokorna papežu. Zato je Slomšek izbral sv. Cirila in Metoda za zaščitnika bratovščine, ki jo je nameraval ustanoviti za delo združenja vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo.

MOLITEV NAJ ODPRAVI RAZKOL

Bratovščina se je po skromnem začetku hitro razširjala in postala mogočna organizacija. Namen bratovščine je Slomšek popisal v pastirskem pismu:

«...Cerkev je na dva velika kosa razcepjena in ta nesreča je zlasti bridko za dela Slovane. Več kot dve tretjini sta odcepjeni od debela katoliške Cerkve. V prepadu cerkvenega razkolništva je utonila Slovanom zvezda krščanskega izobraženja, ki jim je v 9. stoletju po splošnem v krščanskem posvečenem jeziku zasijalo tako veličastno; v tem globokem breznu je izgubila Slovanom zarja skupnega slovtva. Srce naroda, sveta vera namreč, je bilo raztrgano, in Kristus nam kaže današnji dan še bolj kakor kdaj raztrgano oblačilo sv. Cerkve posebno med Slovani, kateri si med seboj stoje tako blizu in vendar tudi tako daleko!... Považim torej vse duhovnike in vernike, celo naše ločene brate in sestre v to društvo molitve. Večje ko bo naše društvo, močnejša bo vojska vojščakov Kristusovih za kraljestvo božje na zemlji. Naše orožje, molitve in dobra dela, ne seka nobenih ran, temveč jih cel, potre vse zadržke, zmaga najrdečije sovražnike, pridobi narode in kraljestva, je vselej nepremagljivo in nam je porok gotove zmage tudi čez ledeno razkolništvo; zakaj veliko premore stanovitna molitve pravičnega. In če nam tudi ni dano, časa in ure vedeti, ki jo je Oče v svoji moččnosti odločil, nemo vendar videti zedinjenje molitve in bomo priče najčudovitejših izpreobrnjenj. Veste pa, moji bratje, če je kdo zašel od resnice in ga kdo izpreobrne, da reši njegovo dušo smrti in zakrije obilnost grehov! Morebiti še niste nikoli za izpreobrnjenje razkolnikov v imenu Jezusovem prosili. Prosite in bodele prejeli, da bo vaše veselje popolno...»

ZEDINJENJE POSTAJA STVARNOST

Naj bodo tudi nam te Slomškove besede v vzpodbudo k molitvi za zedinjenje. Slomškovo delo za zedinjenje je bilo začetno v novjšem času zgodovine Cerkve. Njegova zavest dolžnosti molitve in dela za edinost vseh, ki verujejo v Kristusa, je ostala v Cerkvi živa in se je vedno bolj širila in razvijala. Da, tudi razvijala se je, zakaj danes delo zedinjenja ni samo molitev, ampak je napredovalo do razgovora med ločenimi brati in do ustanovitve raznih odborov. V zadnjih devetih letih, odkar je papež Janez XXIII. napovedal koncil, je delo za zedinjenje zelo napredovalo. Najprej je seveda potrebno zblizanje, ki se utrjuje po medsebojnih razgovorih, ki se sedaj vrši v že ustanovljenih mešanih odborih. Ti odbori so: odbor med katoliško Cerkvijo in Svetom Cerkvijo v Zenevi; odbor med katoliško Cerkvijo in Svetovno Luteransko Zvezo; odbor med katoliško Cerkvijo in anglikansko skupnostjo.

Ti mešani odbori poleg drugega tudi raziskujejo možnosti skupnega sodelovanja med kristjani. Gre predvsem za so-

delovanje v dobrotelosti, v socialnem in vzgojnem delu.

Koncilski odlok o ekumenizmu pravi: »Vsi kristjani naj pred vsemi ljudmi izpovedujejo svojo vero v troednega Boga, v učlovečenje božjega Sina, Odrašenika in Gospoda našega in v skupnih podjetjih naj v medsebojnem spoštovanju spričujejo upanje, ki ne vara.« Izpovedovanje vere je obveznost vseh kristjanov. Biti pa mora praktično. Odlok navaja samo nekatere možnosti, kjer je sodelovanje potrebno in možno: v delu za pravilno spoštovanje dostojanstva človekove osebe, v delu za mir na svetu, v uveljavljanju evanđeljskih nauk v socialnem življenju, v pomoči pri delu za odpravljanje nepismenosti, v zdravstveni pomoči v nerazvitih krajih, dalje v pomoči krajem, nad katere so prišle razne nadloge.

Sodelovanje kristjanov je po koncilskem odloku o ekumenizmu dokaz vezi, ki družijo vse kristjane, in popoln odsev podobe Jezusa Kristusa, ki je prišel na svet, da bi »stregel in ne da bi se mu streglo».

Pravi duh dela za zedinjenje mora iti do vsakega posameznega katoličana. Zunanje delo za zedinjenje mora biti odsev našega notranjega in nadnaravnega zedinjenja z Bogom po posvečujoči milosti. Po posvečujoči milosti smo v Kristusu združeni z Bogom in z vsemi tudi njegovega skrivnostnega telesa. Kristus je debla, mi smo mladike; iz debela prejemo nadnaravno življenje. »Naj bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal« (Jan 17, 21). Ta Gospodova molitev naj bo tudi naša prošnja med molitveno osmino.

P. FORTUNAT ZORMAN OFM

Jugoslovanski obisk dobro uspel

V soboto, 13. januarja zvečer se je vrnila v Beograd iz Italije jugoslovanska delegacija, ki sta jo vodila predsednik zvezne vlade Mika Špiljak, Hrvat po rodu, ter jugoslovanski zunanji minister Marko Nikezić. Uradni obisk v Rimu je trajal sicer le dva dni — od ponedeljka 8. t. m. do sledeče srede — neuradni pa se je raztegnil vse do konca tedna.

Jugoslovanski gostje so v četrtek obiskali Neapelj, kjer so si med drugim ogledali tovarno gospodinjstev »Ignis Sud«. Ob tej priliki se je Špiljak ponovno sestel s predsednikom italijanske vlade Aldom Morom, ki mu je tudi pripravil večerjo. V petek so Jugoslovani v spremstvu ministra Pastoreja obiskali Taranto, kjer ima družba Italsider svoje velike jeklarne. Ker so problemi italijanskega juga precej slični tistim iz nerazvitih pokrajin srednje in južne Jugoslavije, je ta obisk jugoslovanske predstavnike še posebej zanimiv. V soboto je vsa skupina prispela v Bari ter v bližnji Barletti, kjer so se med zadnjo svetovno vojno formirale partizanske enote za boj v Jugoslaviji, obiskala grobove tam umrlih partizanov. Mesto Brindisi ob jadranski obali je bila končna točka celotedskega obiska od koder so Jugoslovani z letalom odpotovali domov.

V Rimu je bil Mika Špiljak sprejet tudi od predsednika italijanske republike Saragata, kate-

remu je jugoslovanski državnik izročil povabilo predsednika Tita, naj uradno obišče Jugoslavijo. Saragata je vabilo sprejel, datum obiska pa bo določen po redni diplomatski poti. S tem se tudi Titu samemu odpira možnost, da v dolednem času obišče Rim, zlasti ker ima Jugoslavija urejene odnose tudi z Vatikanom.

SLOVENSKA MANJŠINA

Skupno poročilo ob zaključku razgovorov ima med drugim tudi odstavek, ki se neposredno tiče naše slovenske manjšine v Italiji. Glasi se:

»Predsednika vlad sta v podrobnosti ugotovila, da so vprašanja, ki so bila predmet preučitve med obiskom Mora v Beogradu, v dobršni meri na poti reševanja, glede preostalih zadev pa so poglobili njih tehnično stran in so izrazili željo, da se točno opredeli to, kar si želi zainteresirano prebivalstvo. Obe strani bosta — tudi s prispevkom obeh etničnih skupin — pospeševali v vedno večji meri razvoj odnosov med obema državama in poiskali, kjer bo to potrebno, nove stične točke, trudeč se za vedno bolj prijateljsko in konstruktivno politiko dobrega sosedstva.«

Nekaj novega je bilo prav v zvezi s slovensko manjšino srečanje predstavnikov tržaških, goriških in beneških Slovencev, ki sta jih vodila deželni poslanec z liste Slovenske skupnosti dr. Jože Škerk in predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race, v prostorih jugoslovanskega veleposlaništva v Rimu s Špiljakom. V odposlanstvu Slovenske skupnosti je bil še navzoč dr. Teofil Simičič, v SKGZ pa poleg Raceta dr. Peter Sanzin in Izidor Predan.

Slovenska delegacija je predsednika Špiljaka podrobno seznanila s položajem in življenjem naše manjšine v Italiji, Špiljak je pa nato razložil vsebino pogovorov z italijanskimi državniki. Ves razgovor je trajal dobro uro. Seveda, besede so eno, dejanja pa drugo. Lepih besed smo slišali že dovolj, zato si želimo, da bi ne ostalo le pri blagodnečih frazah, ki jih je bilo v Rimu izrečenih na pretek.

PRI SV. OČETU

Velik odjek doma in po svetu je imel tudi obisk Špiljaka pri poglavarju katoliške Cerkve papežu Pavlu VI. v sredo, 10. januarja. Sv. oče se je zadržal z njim tri četrt ure v pogovoru. Papež je v odgovoru na Špiljakov pozdrav naglasil, da z globokim zanimanjem spremlja miroljubne pobude jugoslovanske vlade in da je zelo zadovoljen, ko vidi, da v Jugoslaviji cenijo njegove napore, s katerimi hoče »spomniti vse one, ki imajo v rokah usodo narodov, na težko moralno odgovornost, da po poti odkritih in iskrenih pogajanj iščejo častno rešitev vojne, ki divja na nekaterih področjih, oziroma da rešujejo mir tam, kjer je v nevarnosti.« Tudi je izrazil svojo hvalečnost predsedniku Titu, da je sprejel njegov poziv v zvezi s proslavo dneva miru, katerega namen je bil priklicati v spomin ljudi, da je ohranitev miru v dušah, v družinah in med narodi najvišje dobro.

V zvezi z odnosi, ki so bili pred časom vzpostavljeni med Sv. sedežem in zvezno jugoslovansko vlado, je sv. oče znova poudaril, da

je cilj Cerkve vsepovsod duhovnega in verskega značaja, da zasleduje Cerkev edinole oznanjevanje evangelija in v okviru svoje ureditve in zakonodaje, vedno odločena spoštovati zakonite pravice države ter jo podpirati v moralni, državljski in družbeni vzgoji prebivalstva. Kreposti, ki jih oznanja in vceplja krščanski nauk, so jamstvo za urejeno življenje v družbi.

Nato je sv. oče še dejal, da zelo ceni narode Jugoslavije in da je zato vesel, ko je mogel v zadnjih dneh poklicati k sebi enega odličnih sinov (kardinala Seperja, op. ur.), da bo na čelu enega najvažnejših cerkvenih organizmov papežu v pomoč pri vladanju Cerkve.

Na koncu je papež Pavel VI. v našem jeziku vzkliknil »Živela Jugoslavija!« Sledila je izmenjava daril. Papež je Špiljaku poklonil dva dragocena zvezka iz 17. stoletja, ki prikazujeta stari in novi Rim. Špiljak je pa sv. očetu podaril marmorni kip hrvaškega kiparja Frana Kršinića »Deklica« in kopijo freske iz samostana, Žiča iz 14. stoletja, na kateri je upodobljen Janez Krstnik, krstni patron Giovannijs Battista Montinija, sedanjega papeža.

Amerika brani dolar

Severnoameriški predsednik Johnson, ki mu gotovo ne more biti vseeno, v kakšnem gospodarskem položaju bo njegova država pred predsedniškimi volitvami v novembru, je za novo leto 1968 napovedal izvajanje novega gospodarskega in finančnega programa, ki naj dovede do zboljšanja ameriške plačilne bilance. Ta je imela lani velik primanjkljaj 4.000 milijonov dolarjev. Ta primanjkljaj ni nastal morda zaradi slabotne trgovine (ta je bila aktivna), temveč zaradi ogromnih stroškov, ki jih ima Sev. Amerika zaradi vojne v Vietnamu ter za vzdrževanje svojih čet drugod po svetu, zaradi odliva kapitala v druge države, zaradi gospodarske in vojaške pomoči tujini, zaradi izdatkov ameriških turistov in podobno.

Po razvrednotenju funta šterlinga se je za navalom za zlato, ki so ga špekulanti kupovali z dolarji, pokazala slabost dolarja. Da je dolar ohranil svojo vrednost nasproti zlatu (35 dolarjev je ena unča zlata), je morala vreči severnoameriška vlada na trg velikanske množine zlata iz svojih rezerv.

Johnson meni, da mora ostati položaj dolarja trden, ker je le takšen dolar pogoj za razvoj ameriškega gospodarstva pa tudi za denarno ustaljenost vsega zahodnega sveta. Zato se je Johnson odločil za sledeče ukrepe za utrditev dolarja:

1. Zasebne investicije ameriških državljanov v tujini, ki so lani dosegle rekordno višino 5.000 milijonov dolarjev, se morajo skčiti za tisoč milijonov.

2. V letu 1968 bodo ZDA skrčile svoja posojila tujini za petsto milijonov dolarjev, prav toliko pa na področju narodne obrambe in gospodarske pomoči tujini.

3. Ameriški turisti naj bi v prihodnjih dveh letih omejili svoja potovanja v tujino na najmanjšo stopnjo. Lani so ameriški turisti potrošili dve milijardi dolarjev v inozemstvu. Te izdatke bi bilo treba skčiti vsaj za pol milijarde dolarjev. Zato naj bi ameriški kongres izglasoval posebno pristojbino, ki naj ovira bodoča potovanja v tujino.

4. Glede vojne v Vietnamu pa Johnson ni napovedal omejitov. Upa pa, da bodo napori za mir uspešno napredovali; pri tem je važno predvsem to, da bodo komunisti spoznali, da ne morejo zmagati.

STRAHOTEN POTRES NA SICILIJI

V nedeljo popoldne, 14. januarja se je začela zibati zemlja v trikotju, kjer se stikajo province Palermo, Trapani in Agrigento na jugozahodni Siciliji. Potresni sunki še trajajo, a najhujši, ki so dosegli celo jakost devete stopnje, so bili v ponedeljek. Ti so tudi povzročili najhujše razdejavanje. Prizadeto je bilo področje, na katerem živi 100.000 ljudi. Petina od njih jih je ostala brez strehe. Število smrtnih žrtev raste z vsakim trenutkom. Do torika na noč so izkopali 146 ponesrečencev, ranjenih je pa nad 400 oseb.

Od naselij so bili najbolj prizadeti

kraji Gibellina (6410 prebivalcev), Montevago (3008) ter Santa Margherita Belice (7811). Pogled nanje iz zraka je presunljiv, saj se zdi, da so postali žrtev najhujšega bombardiranja.

Pomoč je hitro začela prihajati od vseh strani. Poslal jo je sv. oče, razne vlade, med njimi jugoslovanska, razne mednarodne dobrotelne organizacije. Na kraj razdejavanja je že prispel sam predsednik republike Saragata ter nakazal iz svojih dohodkov en milijon lir za prve potrebe, italijanska radiotelevizija pa je odprla vsedržavno zbirko za prizadeto prebivalstvo.

Koroški Slovenci zahtevajo svoje pravice

Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) je objavil svoj politični in kulturni program, katerega osnova je krščanski svetovni nazor, ki ga izpoveduje večina slovenskega prebivalstva na Koroškem.

Program ugotavlja, da manjka avstrijski politiki do slovenskega življa širokogrudnost; Slovenci morajo šele zahtevati, kar jim gre že po naravnih pravicah. Namesto da avstrijske oblasti v deželi in državi slovenski jezik in slovensko kulturno delovanje le dopuščajo, bi pa morale, če bi bile modre in napredne, slovenske želje prehiteti in jim nuditi več kot si Slovenci sami želijo.

Država naj bi zgradila v Celovcu slovenski kulturni dom in vzdrževala slovensko narodno gledališče. V kulturnem domu naj bi bila tudi študijska knjižnica, slovenski etnografski muzej, umetniška galerija in podobne ustanove. V njem naj bi bilo tudi narodno predstavništvo koroških Slovencev z referati za šolstvo in narodno vzgojo, umotnost in znanost, ljudsko prosveto, zdravstvo in higieno, gospodarstvo, promet in turizem, tisk in založbe, slovenski radio in televizija. Vodilne uradnike naj bi nastavljali in plačevali

državna in deželna oblast. Program se zavzema tudi za stike z matičnim narodom v Sloveniji, ki jih ne sme ovirati socialno-politična ureditev.

Kot je bilo pričakovati, sta obe vodilni stranki na Koroškem ta program odklonili kot nesprejemljiv. Socialisti sodijo, da bi ustvaril »državo v državi« in oviral vključevanje Slovencev v avstrijsko družbo, člani Ljudske stranke pa so izjavili, da zahteve niso v skladu z avstrijsko državno pogodbo.

Program je odklonila tudi Zveza slovenskih organizacij (ZSO) na Koroškem, ki vključuje levičarsko usmerjene Slovence. Ti smatrajo ta program za razpihanje nacionalističnih strasti in škodljivega za uresničevanje naših narodnih pravic. Po njih mnenju (enako kot naši slovenski levičarji na Primorskem) se da slovenske koristi najlaže braniti z vključevanjem v avstrijske politične stranke in po njih skušati vplivati na vlado, da pomaga manjšini. Seveda je tako stališče levičarskih Slovencev voda na mlin vsem avstrijskim nestrpnim, ki si vztrajno prizadevajo, da bi bilo o slovenski manjšini na Koroškem čim manj govora.

Mesec za katoliški tisk

DOLZNOST VERNIKOV

Katoliški tisk ima svoj izvor v ljubezni do duš. Dolžnost vernikov pa je, da katoliški tisk sprejmejo kot dar svojih vodnikov, da ga berejo, ker v njem najdejo smernice za življenje in jasen pogled na vse probleme v svetu; da ga širijo ter tako pomagajo graditi in utrjevati božje kraljestvo na zemlji. Sv. pismo pravi, da »bodo apostoli dobili plačilo apostolov«. Če obeta Kristus že za kozarec vode plačilo, kakšno plačilo bo prejel šele oni, ki pomagajo pri širjenju Kristusove blagovesti!

Katoličan za katoliški tisk moli in prosi blagoslova urednikom, sodelavcem in bralcem; ga zagovarja pred ideološkimi nasprotniki in ga podpira povsod, kjer more. Tudi v tem oziru velja: kamen na kamnu palača. Če bi vsi katoličani imeli naročen katoliški tisk, kako z lahkoto bi potem obvladali javno mnenje, kako hitro bi odpadle finančne težave, s katerimi se mora navadno boriti zaradi nezadostnega števila naročnikov, kako laže bi nudil več strani in več zanimivega branja.

Naš veliki narodni prosvetitelj škof Slomšek je zadel žebico na glavo, ko je ob priliki dejal: »Nobenega slabega tiska ne bi bilo pri nas, če bi ga ne podpirali mi Slovenci, ki smo katoličani.« Vrnimo zato svojim duhovnim vodnikom ljubezen za ljubezen: oni skrbijo za verski in katoliški tisk ter ga priporočajo, mi ga pa sprejmimo, molimo zanj, prebirajmo ga in podpirajmo. Katoliška zavest v župniji se meri po številu katoliškega časopisa. Mesec in nedelja katoliškega tiska naj bosta vsemu svetu priča katoliške zavesti primorskih Slovencev!

Rimska kurija postaja mednarodna

S 1. januarjem bi moral stopiti v veljavo papežev odlok o preobnovi rimske kurije. Zaradi papeževe boleznosti pa se pripravne za preobnovo niso mogle izvršiti pravočasno. Zato je sv. oče izdal nov dekret, s katerim določa, da bo preobnova stopila v veljavo 1. marca.

Sv. oče je v zadnjih dneh imenoval škofove, ki bodo člani misijonske kongregacije. Imenoval je predvsem škofove iz misijonskih dežel in nekatere vrhovne predstojnike misijonskih družb. Tako je izpolnil željo mnogih koncilskih očetov, ki so jo izrazili pri razpravah o misijonskem delovanju Cerkve, da naj imajo škofove misijonskih dežel kaj več besede pri kongregaciji za širjenje vere.

Sv. oče je tudi imenoval člane za redovniško kongregacijo.

Za tajnika kongregacije za semenišča in univerze je sv. oče imenoval nemškega škofa Jožefa Schröfferja, istočasno pa ga je povabil v nadškofa.

V težnji čim bolj internacionalizirati rimsko kurijo, je sv. oče Pavel VI. poleg kardinala Seperja iz Zagreba imenoval na važno mesto še drugega kardinala ne-Italijana. Je to švicarski benediktinec Beno Gut, ki bo nasledil holandskega nadškofa kardinala Lercara (77 let) v predsedstvu

Sveta za izvedbo liturgične reforme, kardinala Larraona (80 let) pa v vodstvu obredne kongregacije.

V ponedeljek, 15. t. m. pa je prišla iz Vatikana vest, da je sv. oče sprejel odstop še dveh kardinalov, ki sestavljajo rimsko kurijo. Sta to Gustavo Testa, star 81 let ter Alojzij Masella, star 89 let. Prvi je vodil vzhodno kongregacijo. Nasledil ga bo holandski kardinal Maksimilijan Fürstenberg, star 64 let. Na mesto kardinala Masella, ki je vodil kongregacijo za zakramente, pa je sv. oče imenoval severno-ameriškega kardinala Francisa Brenmana, starega 74 let.

Pričakuje se, da bo v kratkem odstopil tudi prefekt kongregacije za semenišča kardinal Pizzardo (90 let), ki ga bo nasledil podprefekt iste kongregacije kardinal Francoz Garonne. Francoz je prav tako prefekt obredne kongregacije kardinal Villot. Tudi se govori o odstopu državnega tajnika (nekačnega zunanjega ministra) kardinala Cicognanija. Kot naslednik se omenja kardinal Pericle Felici, svoj čas glavni tajnik II. vatikanskega koncila. Tudi 86-letni kardinal Bea naj bi mesto tajništva za kristjane odstopil svojemu dejavnemu sodelavcu Nizozemcu msgr. Willebrandu.

Pobožnosti v čast sv. Rešnjemu Telesu

Navodilo ali instrukcija za češčenje svetega Rešnjega Telesa govori poleg o češčenju sv. Rešnjega Telesa ter o kraju, kjer naj bo tabernakelj, tudi o evharističnih pobožnostih. Te pobožnosti vsega krščanskega ljudstva se zelo priporočajo, če se le skladajo s cerkvenimi postavami in pravili. Treba pa je te pobožnosti vskladiti z liturgičnimi časi, da bodo s svetim bogoslužjem v soglasju, v nekem smislu iz njega izvirale in ljudstvo k njemu vodile, kajti sveto bogoslužje je že po svoji naravi daleč odličnejše od njih.

Cerkev priporoča procesije s svetim Rešnjim Telesom, a morajo biti skrbno pripravljene, da res dobro uspejo. S procesijo se javno izpoveduje predvsem vera.

Posebno pozornost posveča navodilo izpostavljanju Najsvetejšega. Dane so točne smernice, kako naj se vršijo pobožnosti pred izpostavljenim Najsvetejšim. Gre za krajše pobožnosti, pa tudi za celodnevno češčenje, ki naj bo res češčenje. Če ni dovolj ljudi, naj se češčenje prekine. In navodilo pove, kako in zakaj naj se češčenje prekine. Če je Najsvetejše izpostavljeno, naj dušni pastirji poskrbijo, da bo dovolj molivcev in da bo češčenje dovolj slovesno. Saj moremo v nasprotnem slučaju častiti Najsvetejše, tudi če ni izpostavljeno.

Ni dolgo tega, ko se je zgodilo naslednje: V neki cerkvi je bila sv. maša. V isti cerkvi, na nasprotni strani pa je bil tabernakelj odprt in pred tabernakljem sta klečali dve osebi, redovnici, in molili. Ljudje, ki so bili v cerkvi, so sledili maši in obenem častili Najsvetejše v odprtem tabernaklju. Rekli so mi, da mora tako biti, ker imajo omenjene redovnice dolžnost, da na prvi petek opravijo uro molitve pred Najsvetejšim.

Da tako ravnanje ni v skladu z navodilom, ni treba posebej poudarjati. Pred leti je neki župnik po vsakdanji maši za mrtve redno vzel iz tabernaklja monštranco z Najsvetejšim in dal blagoslov prav za pokojne. Ni znano, če je ta navada še

kje ostala. Je pa pri nas ponekod še vedno običaj, da po jutranji nedeljski maši izpostavijo Najsvetejše, zmolijo litanije Matere božje in dajo blagoslov, češ tako lahko odpade popoldanska pobožnost. Vendar, če smo bili pri maši in prejeli sveto obhajilo, res ni potrebno še izpostavljanje, ki naj nadomesti popoldansko pobožnost. Navodilo izrecno prepoveduje izpostavljanje Najsvetejšega po maši samo z namenom, da se podeli blagoslov.

Zelo primerno je priporočilo, naj bo pri evharističnih pobožnostih nekaj časa tudi za tih molitev. To velja zlasti za ure molitve pred Najsvetejšim. Pri teh naj bo branje božje besede ali pridiga, petje, skupna molitve, a tudi tišina, da more vsak zase Jezusa počastiti na svoj način in se z njim osebno pogovoriti.

To so v glavnem smernice nove instrukcije ali navodila za češčenje Najsvetejšega. Služijo naj vsem, duhovnikom in yernikom, da bo v nas rastla vera v Jezusovo pričujočnost v svetem Rešnjem Telesu, ljubezen do svete maše in hrepenenje po kruhu življenja v svetem obhajilu. Tako se bomo po Kristusu sredniku vsak dan bolj použivali v edinost z Bogom in med seboj, da bo končno Bog vse v vseh.

Msgr. LOJZE SKERL

Tudi laiki bodo sodelovali na škofijski sinodi

V škofiji Hildesheim v Nemčiji bodo imeli škofijsko sinodo. Take sinode so bile do sedaj dostopne samo duhovnikom. Škof iz Hildesheima je pa zaprosil v Rimu, naj mu dovolijo, da bo na sinodo povabil tudi laike. Tako bodo tudi laiki pomagali pri ureditvi važnih zadev, o katerih bodo razpravljali na sinodi, in pomagali duhovnikom ne samo pri izvedbi odlokov, ampak tudi pri pripravah potrebnih smernic, dela in sredstev za uspešno dušno pastirstvo.

Organizira se pomoč za semenišča v Jugoslaviji

Znani holandski pater Werenfried van Straaten, ki vodi dobrodelno ustanovo »Pomoč za Cerkev molka«, je za leto 1968 napovedal zbirke za semenišča v Jugoslaviji.

Hočemo zbrati v prihodnjih treh letih tisoč milijonov lir za pomoč škofom v Jugoslaviji, ki stojijo zaradi pomanjkanja prostorov pred nerešljivim problemom, kam z duhovniškimi in redovniškimi poklici, kateri naraščajo iz leta v leto. Medtem ko so na Holandskem zadnje čase zaprli zaradi pomanjkanja poklicev nad 70 semenišč in samostanov, pa v Jugoslaviji razmišljajo, kje dobiti sredstva za gradnjo novih stavb te vrste. Zato smo se odločili za »Gradbeni fond«. Prispevki naj bi znašali 10.000, 50.000 in 100.000 lir. Od njih ne boste prejeli obresti ali dividend; tudi na borzi ne bodo zapisani; prejeli boste le zahvalno pismo, po letu dni pa obračun, kako smo vaše prispevke porabili. Jamčimo pa vam, da bo vaša pomoč ostala zapisana v knjigi življenja. Kar se da potrebnim, se posodi Bogu. Pri tem se lahko poslužite poštne računa 1/24590 »Aiuto alla Chiesa Perseguitata« (Fondo Costruzioni), via P. Mercuri 8/IV - 00193 ROMA.

KOMU JE NAMENJENA POMOČ?

Bogoslovci iz Maribora so do sedaj študirali v Ljubljani, toda poklici so narastli v toliki meri, da zanje v ljubljanskem semenišču ni več prostora. Mariborski škof dr. M. Držević se je odločil za gradnjo novega semenišča. Stroški so predvideni na 176.000 dolarjev. Polovico vsote upajo zbrati med verniki, ostalo polovico pa naj bi prispeval van Straatenov »Gradbeni fond«.

Slovenski salezijanci niso imeli do sedaj lastne formacijske hiše in so bili deležni gostoljubja na Hrvaškem. Ker so pa poklici na Hrvaškem zelo porasli, je moralo slovensko vodstvo misliti na lasten noviciat v Zelminjah pri Ljubljani. V stavbi naj bi bilo prostora za 50 študentov filozofije. Potrebni bi bilo 48.000 dolarjev. V St. Rupertu na Dolenjskem študira bogoslovje v nekdanjem župnišču 60 bogoslovcev. Preureditev hiše je stala 70.000 dolarjev. »Gradbeni fond« naj bi pomagal z 8.500 dolarji.

Na Reki so komunistične oblasti zasegale semenišče leta 1955, po 11 letih pa so ga v skrajno zanemarjenem stanju vrnilo Cerkev. V njem je prostora za 50 gojencev, letos pa se jih je prijavilo za 70. Če se ne bo zgradilo novo poslopje, bo treba v bodoče kandidate za duhovništvo odklanjati. Novo semenišče potrebuje vsoto 75 tisoč dolarjev.

V Pazinu, škofija Poreč-Pulj, je toliko poklicev, da so tudi podstrešje spremenili v spalnico. Toda streha je stara in pušča vodo. Za popravilo je potrebnih 5.000 dol.

Tudi v Djakovu v Slavoniji je vedno več duhovskih poklicev. Semeniška stavba pa je zaradi potresa leta 1964 ostala v zelo slabem stanju. Škof prosi za podporo 25.000 dolarjev.

V Splitu so pred časom oblasti zasegale malo semenišče. Škof si pomaga sedaj tako, da gradi na vrtu velikega semenišča sobice za bodoče bogoslovce. Priporoča se za 8.500 dolarjev.

V Zadru imajo sicer kar sodobno semenišče, a poklici so se tako dvignili, da bo treba zgraditi k poslopju še tretje krilo. To bo zahtevalo 25.000 dolarjev.

Jezuitom je jugoslovanska država prva leta po vojni pobrala kar dva zavoda za 480 gojencev. Ostala jim je samo formacijska hiša v Dubrovniku. Ta pa je tako nabit, da jih mora 20 od 130 spat na hodnikih, poleg tega pa je moralo letos redovno vodstvo zavrniti zaradi pomanjkanja prostorov 30 kandidatov. Sedaj so dobili jezuiti dovoljenje, da si zgradijo, semenišče v Zagrebu, kjer bi živele 130 študentov od 15. do 20. leta starosti. Dela so se že pričela in naj bi bila končana jeseni letos. Jezuiti upajo zbrati 140.000 dolarjev, toda potrebovali bodo še drugih 430.000. Tudi oni računajo s pomočjo »Gradbenega fonda«.

Skupna misijonska revija

Stiri italijanske misijonske revije se z novim letom združijo v eno samo. Revije pripadajo franciškanskim in karmeličanskim misijonom. Upati je, da se bodo v prihodnje pridružile še preostale misijonske revije, ki pripadajo drugim misijonskim družbam.

V Franciji in Nemčiji so že pred časom napravili pogumen korak in združili vse misijonske revije v eno samo. Tako združenje in misijonsko sodelovanje toplo priporoča koncilski dekret o misijonih.

Za pravilno pot

Med zadnjimi upravnimi volitvami v novembru 1966 smo tržaški demokratični Slovenci nastopili z geslom: »Za novo politiko do Slovencev«. Sodili smo, da je dozorel čas za prehod od besed k dejanjem. Od kakšnih besed, h kakšnim dejanjem?

Od konca vojne do mirovne pogodbe z Italijo in še do l. 1954 sta pogojevali naše politično delo dve dejstvi: obstoj Svobodnega tržaškega ozemlja in krvave rane, ki jih je zasekal fašizem Slovencev. Prvo je odprlo vprašanje glede naše bodoče državne pripadnosti. Spomin na fašizem je grebel prepad med Slovence in Italijane, če izznamemo fratelanca, ki ni imela pravilnega prijema in je slovenski narodni zavesti bolj škodovala kakor koristila.

Po Londonski spomenici l. 1954 ni bilo več dvoma, da živimo Slovenci v Italiji kot narodna manjšina. Stvarnost je narokovala, da temu dejstvu prilagodimo svojo narodnoohranjevalno politiko in hkrati izpolnjujemo dolžnosti do države, v kateri živimo.

Za slovensko demokratično gibanje, politično razčlenjeno v SDZ, SKS, SKSZ in NS, ki so se pred dobrimi petimi leti zbrale pod streho Slovenske skupnosti, je nastalo vprašanje, kako zavarovati obstoj in razvoj slovenske narodne manjšine v obstoječi stvarnosti in kako določiti »življenjski prostor« Slovenske skupnosti v splošni razvrstitvi političnih sil ter začrtati pot in perspektive demokratičnih Slovencev kot za zdaj edinih politično samostojno organiziranih udov slovenske narodne manjšine z važno predstavniško in zastopniško nalogo.

Predelec bi nas zavedlo navajanje dolge zgodovine težavnega sodelovanja med italijansko večino in slovensko narodno manjšino. Zadošča naj tole: komunistični Slovenci so si izbrali italijansko komunistično partijo, ki kot opozicija sicer igra neko vlogo, a je za Slovence mjno jalova. Pa tudi v partiji sami morajo Slovenci le ubogati in večkrat zagovarjati stvari, ki nam v narodnem pogledu škodujejo. Nekateri socialistični Slovenci menijo, da je njihovo mesto zaradi njihovega svetovnega nazora v italijanski združeni socialistični stranki. Preko nje so vključeni v levo sredino, v stranki sami pa kot manjšina nujno igrajo podrejeno vlogo.

Dokler je bila na oblasti desna sredina, smo skušali demokratični Slovenci od zunaj doseči, kar se je dalo. Nismo bili ne v opoziciji ne v večini. Že zaradi tega, pa tudi zaradi pomanjkanja objektivnih pogojev se takrat ni bilo mogoče lotiti temeljnih vprašanj slovenske narodne manjšine, če izznamemo zakon o slovenskih solah.

Nato so se okoliščine znatno spremenile. Na oblast je prišla leva sredina. V tržaški krščanski demokraciji je prišla na površje struja, ki je do Slovencev bolj odprta in se želi postopno lotevati naših osnovnih

vprašanj. Izboljšali so se odnosi med Italijo in Jugoslavijo. Koncil je čudovito trgibal ne samo katoliško Cerkev in ekumensko gibanje, ampak preko odprtosti dialoga in drugih modernih prijemov tudi ostali svet vse do leveice. Vse to je ustvarilo ugodnejše ozračje tudi za nas Slovence. V tem ozračju je Slovenska skupnost lahko sklenila dva politična sporazuma z levo sredino. In ko je v tem ozračju šla na zadnje upravne volitve, je razvrglo gesto »za novo politiko do Slovencev« to, ker je prišel čas, da lepim besedam sledijo dejanja. Marsikaj smo dosegle marsikaj je ostalo na papirju. Zlasti zanje čase so nastale z levo sredino težavne, ki so povzročile krizo.

Ali naj kriza pomeni tudi prelom z levo sredino? Ali naj izbrisemo nekaj let težavnega razvoja v boljšo smer in po lastni volji postavimo kazalce ure nasez v čisto liberalnega nacionalizma in vsesplošnega protislovenskega sovraštva? Mar je v slovensko korist izpodrezavati tla tistim, so tvegali svojo popularnost in kariero drugačno, to je pravičnejšo politiko slovenske narodne manjšine?

Prišli smo torej do razpota, ko moramo odgovorno in stvarno določiti naš politični »življenjski prostor« in pot za dočnost.

Komunistični in socialistični Slovenci se že odločili. Mi imamo lastno, nikomur podrejeno politično organizacijo z zelo važnim poslanstvom, da kot nosilec protagonist politično zastopa in predstavlja Slovence, se bori za naš obstoj in brani naše koristi, prispevajoč seveda sodelujoč tudi širši skupnosti, v kateri živimo. V neslovenske stranke nečemo, ker bi izgubili tisto samostojnost, ki je za zaščito slovenskih koristi krvavo potrebna. Osamljenosti in opoziciji za vsako ceno tudi ne moremo biti, ker smo preslabotni in ker takšno ravnanje nikdar ni bilo ne bo odgovorna politika. Kje je torej naš politični življenjski prostor? V današnji okoliščinih je edino ob strani leve sredine. Imeti moramo pogum, da si postavimo krvavo potrebno politično perspektivo, brez katere politika ni politika, ampak slepo tavanje ali kvečjemu capljanje za dogodki, da si določimo politično strukturo in pot in nato hodimo vztrajno po njej v korist Slovenske skupnosti in slovenske narodne manjšine. Gotovo ne gre in ne bo šlo vse gladko. Treba se je pač boriti kakor povsod v življenju. Za uspeh je važno, da se borimo v okviru leve sredine kot samostojen, neodvisen, nikomur podrejen partner in zaveznik in ne izven nje v izolaciji, kjer bi se prej ali slej dušili. Zgodovina nas je že popeljala na pravilno pot. Vlak nas še čaka. Ne zadržimo ga. Voditi pametno politiko se pravi gledati naprej. In vlak leve sredine vozi tudi za nas naprej.

DR. MATEJ POSTOVAR

Sramoten proces v Moskvi

Veriga procesov proti pisateljem v Rusiji se nadaljuje. Vsaka obsodba rodi nove proteste in vsak protest se zaključuje z novo obsodbo. Hočejo ali ne, Kosigin, Brežnev in tovariši se morajo zatekati k sistemu, ki ga je uvedel Lenin in izpopolnil Stalin: zapreti s procesom in obsodbo usta tistim, ki mislijo drugače kot režim ali se ga celo upajo kritizirati.

To pot so bili na vrsti Galanskov, Ginsburg, Dobrovoljski in tipkarica Vera Laškova. Prvi je dobil sedem let, drugi pet, tretji dve in Laškova eno leto zapora, potem ko je že bila v preiskovalnem zaporu 15 mesecev. Državni tožilec se je poslužil člena 70 kazenskega zakonika, ki označuje za podtalno delovanje vse, kar režimu ni všeč.

Sicer je res, da tak proces ne more vzeti časti režimu, ki je že od vsega začetka brez nje; toda prav je, da se vsakič ob taki sodni burki zamislimo, kako malo je zaščitenja svoboda misli, govora in pisanja v vodilni »ljudski demokraciji« na svetu. Sovjetski tisk je molčal ves čas, le sodbo je kratko objavil; občinstvo je bilo od procesa izključeno; obramba ni smela govoriti. Vso besedo je imel državni tožilec; sodniki so brez premisleka sprejeli njegovo zahtevo: 15 let prisilnega dela v kazenskem taborišču za štiri mlade razumnike!

In kar je pri tem najbolj sramotno, je molk javnega mnenja; časopisje obsodbo skromno zabeleži; morda je celo zaznati neko zadovoljstvo, češ, obsodbe so bile mile, pod Stalinom bi se končalo slabše. Razni kulturniki, ki gmirajo, če se v Grčiji, Španiji, na Portugalskem ali v ZDA kakemu levicarju pristrže svoboda, sramožljivo zapirajo oči, kajti ne gre, da bi

se kvaril blaženi »dialog« s komunisti. Če se dejstva, kot je bil zadnji proces Moskvi ne da prikriti ali opravičiti, preide v protinapad: kaj pa črni v Španiji, Ameriki, Angoli, Boliviji? Kot da bi bila krivica opravičena, če je bila storjena tudi drugje. Res, svojevrstna socialistična morala!

Teološki tečaji za laike

Po raznih mestih so začeli z delom teološki tečaji za teološke vede, ki so namenjeni laikom. Na Dunaju imajo za to posebno samostojno ustanovo, ki jo vodita en duhovnik in en laik. Tečaj bo imel dva oddelka, ki bosta odgovarjala splošni in strojni brazi poslušalcev. Posebne teološke tečaje za laike so imeli na Dunaju že od leta 1940, a šele sedaj je kardinal König ustanovil pravni značaj.

Teološki tečaj za laike je v Rimu otvoril kardinal Traglia. Ti tečaji, ki so na teološki univerzi Gregoriana, se vršijo nad trideset let. Iz tega je razvidno, da je zanimanje za teološka vprašanja vedno večje in da mora Cerkev posvetiti večje večjo skrb prav katehezi za odrasle, če so v prvi vrsti odrasli nosilci vere in njeni pričevalci.

Božični motivi na znamkah

Božična skrivnost postaja vedno bolj priljubljen motiv za znamke. Za zadnje božiče so izdale znamke z božičnimi motivi pošte uprave naslednjih držav: Avstralija, Avstrija, Belgija, Malta, Španija, Združene države Sev. Amerike, Nova Zelandija, Gibraltir, Dahomey, Burundi, Malavi, Costa Rica in Vatikan.

Tržaške Novice

Univerzitetna kapela v Trstu

V ponedeljek, 15. januarja je bila svečano izročena svojemu namenu univerzitetna kapela za slušatelje in profesorje tržaške univerze v ulici Cologna poleg nove cerkve sv. Petra in Pavla. Obred blagoslovitve kaple in posvetitve oltarja je izvršil tržaški škof msgr. Santini, nakar je bila takoj darovana prva sv. maša. Od 21. januarja bo vsako nedeljo ob 11. uri in vsak četrtek ob 19. uri sv. maša namenjena akademikom in profesorjem, ki obiskujejo tržaško univerzo ali na njej poučujejo. Dušnopastirsko skrb zanje je tržaški škof izročil duhovniku don Giorgiu Giannini.

Važno mesto za Slovence

Dr. Karel Gantar iz Trsta je bil imenovan za člana upravnega odbora deželne ustanove za razvoj kmetijstva. Ta ustanova je važna, ker bo deželna uprava vodila preko nje vso svojo kmetijsko politiko, odnosno jo izvajala. Dr. Gantar je edini Slovenec v tej komisiji in tudi edini zastopnik vse tržaške pokrajine. Zasedel je eno od treh mest, na katera so po zakonu imenovani izvedenci, vpisani v kakšno poklicno zbornico. To mesto je kot znak dobre volje odstopila Slovincem tržaška Krščanska demokracija. Dr. Gantarju iskreno čestitam za željo, da bi lahko naredil dosti koristnega za naše kmetovalce.

Slovenski skladatelj na tržaškem radiu

Tržaški sedež RAI - Italijanske radiotelevizije je pripravil, kakor že v prejšnjih sezonah, več nizov koncertov in med temi tudi vrsto javnih prireditev za sporede v slovenskem jeziku.

Postaja Trst A v slovenskem jeziku ima v načrtu štiri koncerte, ki so v celoti posvečeni samospjevom štirih tržaških slovenskih skladateljev: Ivana Grbca, Vasilija Mirka, Marija Kogojca in Brede Ščekove. Prvi teh koncertov, na katerem sta nastopila sopranistka Ljuba Berce-Košuta in pianist Gabrijel Pisani, je bil v ponedeljek, 15. januarja ob 21. uri v avditoriju »A« radijskega sedeža v ulici Fabio Severo 7. Spored je obsegal 17 samospjevov Ivana Grbca; trinajstih teh samospjevov je doživelo preizvedbo.

Otvoritev sodnega leta

Prejšnji teden je bilo v dvorani tržaškega porotnega sodišča svečano odprtje sodnega leta. Otvoritve so se udeležile najvišje lokalne osebnosti. Dr. Renzi je podal izčrpno poročilo o poslovanju sodnijskih organov v preteklem letu.

Nova oprema na znanstvenem liceju in na trgovski akademiji

Stalna pokrajinska svetovalska komisija za javna dela je pred kratkim odobrila sklep o nakupu opreme za prostore slovenskega znanstvenega liceja in slovenske trgovske akademije. V ta namen so določili nad 3 milijone 700 tisoč lir.

Nekaj kulturnih vesti

Prejšnji petek je Slovensko gledališče v Trstu uprizorilo komedijo v treh dejanjih »Kako važno je biti resen«, ki jo je napisal Oscar Wilde. Delo je režiral Jože Babič.

V gledališču Verdi uprizarjajo opero Rimski-Korsakova »Deklica iz Pskova«, ki

jo dirigira Slovenec Samo Hubad. Med drugimi sodelujeta Boris Hristov in beograščanka Radmila Bakočević.

V nedeljo, 14. t. m. se je v palači Costanzi zaključila razstava 23 jugoslovanskih umetnikov, med katerimi je bilo največ Slovencev. Razstava, ki jo je na pobudo muzeja »Revolvella« priredila Moderna galerija iz Ljubljane, je doživela velik uspeh, saj si jo je ogledalo veliko število ljubiteljev likovne umetnosti.

Istega dne je v dvorani Kulturnega doma nastopil orkester Glasbene matice pod vodstvom Oskarja Kjudra. Solist in pianist je bil Aci Bertonec iz Ljubljane.

V občinski umetniški galeriji na trgu Unità je od 10. do 18. t. m. razstavljal akvarele Robert Hlavaty.

V palači Revoltella je od 18. januarja dalje v 12 sobanah razstavljenih 160 del slovenskega tržaškega grafika Lojzeta Spacala. Razstava prikazuje 30-letno ustvarjanje svetovno znanega umetnika. Prikazana bo tudi monografija o Spacalovi grafiki, ki so jo napisali Rodolfo Pallucchini, Fran Russell in Giulio Montenero. Pred kratkim pa je v založbi Obzorja iz Maribora in v Založništvu tržaškega tiska izšla obširna monografija o tem našem velikem umetniku, ki jo je napisal Aleksander Bassin.

Dejavnost društva slovenskih izobražencev

Ze več let je vsako prvo nedeljo v mesecu v jezuitski kapeli v ul. Marconi na pobudo Društva slovenskih izobražencev maša za slovenske izobražence, ki jo skoro vsakokrat daruje duhovni asistent društva dr. Stanko Janežič. Po maši organizira društvo predavanje ali pogovor o aktualnih problemih. Do letos so bili ti pogovori v prostorih tržaških jezuitov. Letos pa dvoranice ni več na razpolago. Prvo nedeljo v januarju so se zato tržaški izobraženci zbrali v prostorih v ul. Donizetti, kjer je bil na vrsti pogovor o družinski problematiki. Pogovora se je udeležil tudi škof vikar msgr. dr. Lojze Škerl.

Načrti škedenjskega Doma

Odbor škedenjskega Doma (ul. Soncini 112) je pred kratkim razposlal škedenjskim rojakom pismo, v katerem vošči srečno novo leto. Odbor med drugim najavlja svoje načrte za letos: »Dom postaja vedno tesnejši, zato ne moremo odlašati z ureditvijo prostorov. Letos spomladi bomo ponovno poprijeli z deli: najprej bomo uredili »hrbat« Doma, kasneje, upamo, dvoranico v pritličju. To bomo napravili letos, ker hočemo postaviti v škedenju živ spomenik ob stoletnici Slovenske čitalnice in ob 60-letnici Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Slavnostno prireditev smo določili za konec meseca marca v kino dvorani z nastopom našega pevskega zbora, škedenjske mladine in s prikazom dokumentov iz škedenjske zgodovine.« Na koncu pisma je tudi naročilo pokojne dobrotnice Doma gospe Drage Rosenberg: »Dom naj družijo in združijo vse škedenjske rojake!«

Poroka

Na praznik sv. Treh kraljev sta si v cerkvi na Repentabru obljubila večno zvestobo gđ. dr. Nevja Kuret in prof. Aldo Rupel. Mlademu paru želimo veliko sreče in božje pomoči v skupnem življenju!

tu mi je dal dovolj dela. Skoro pol leta sem žrtvoval zanj ves prosti čas. Snov je vzeta iz resničnega življenja in, če sem te prosil, da ga objaviš...»

»Le počasi, sinko moj!« ga je prekinil oče. »Pa pušti tisto stvarco tu; ob priliki si jo bom ogledal!«

»To ni mogoče, oče, čimprej moraš prebrati ta roman!«

»Oho, kaj se pa tako mudi? Bodoči pesniki naj se kar s potrpežljivostjo oborožijo. Jo bodo še krvavo potrebovali. Rokopisi ležijo včasih po več tednov, predno jih kdo vzame v roke, in to rokopisi od pravih pesnikov, ne pa od zelencev kakršni si ti!«

Beseda zelencev je spravila Mirka čisto iz tira.

»Oče, tako se me res ne smeš iznebiti. Dolge mesece sem se pošteno trudil. Bodi tako dober in kmalu preberi moje delo.«

»Delo! si je mislil oče. Preveč skromen fant res ni. Baš zato mu je bil pa vseč, le da mu tega ni hotel pokazati. «Pusti tisto stvarco tu in brž spat!«

Mirko je očeta poznal. Če je tako govoril, potlej je resno mislil in se ni dal

Dve iz Rojana

Na praznik sv. Treh kraljev nas je prijetno presenetila lepo uprizorjena božična igra »Mesija«. Vsebina igre ne pove nič novega, ker se besedilo tesno naslanja na sv. pismo, vendar je bila igra podana tako, da nas je zagrabila. Režiser Franko Zerjal si je zamislil izvirno odsko sceno. Posrečena je bila zamisel, da je skupina deklet na odru stalno spremljala igro z odgovarjajočimi pesmimi. Igralci so se v svoje vloge zelo dobro vživeli. Cerkevni zbor je po igri ubrano zapel šest božičnih pesmi. Skoda, da se ni zbor predstavil v celoti, kot smo ga videli pri Cecilijanki. Hvala vsem, igralcem in pevcem, ki so pripravili prijeten popoldan.

★

Nenadno in nepričakovano nas je zapustila 47-letna gospa Milena Kuret (Coretti). Ko so jo proti jutru 8. januarja peljali v bolnišnico, se je zdelo, da gre le za nekoliko težji primer pljučnice, ki jo zdravniki danes z lahkoto premagajo. A že naslednji dan smo zvedeli, da je ponoči umrla. V sredo, 10. januarja smo jo ob veliki udeležbi spremili k zadnjemu počitku. Težko nam je bilo slovo. Poznali smo jo kot močno ženo, ki se ni bala preizkušnji življenja. Moč je zajemala v veri v Boga. Redno se je udeleževala naše nedeljske službe božje. Prihajala je k vsem prireditvam v Marijin dom. Vzorno je skrbelo za svojo družino. Naj ji dobri Bog obilno povrne ves njen trud, težko prizadeti družini pa naj nakloni svojo tolažbo. Izrekamo tudi naše sožalje.

Iz Beneške Slovenije

Zgodovinsko gostovanje Slovenskega gledališča v Špetru Slovenov

Slovensko gledališče iz Trsta je 7. januarja prvič poneslo našo gledališko umetnost med Slovence Nadiških dolin, ki smo jih doslej vse preveč zanemarjali. Kljub raznarodovanju zadnjih sto let in kljub naravni skoposti domačih tal so se ohranili do danes, čeprav so zaradi trdih izkustev postali nezaupljivi in zaprti vase. V nabit polni župnijski dvorani, v kateri je bilo zares mnogo mladine, je nato stekla burka »Anarhist«, v katero so igralci položili veliko mero besed iz domačega narečja, da bi bila gledalcem čim bolj umevna in lahko dostopna.

Poleg igre je bil na sporedu tudi nastop pevskega zbora iz Stoblanka pod vodstvom domačega župnika Marija Lavrenčiča, pozdravni govor je pa imel župnik Cencič iz Gornjega Trbilja. Med drugim je dejal: »Prvič v naši zgodovini sprejemamo tu v Špetru, središču naše Benečije, igralce Slovenskega gledališča iz Trsta. Sprejemamo jih z velikim navdušenjem in hvalečnostjo kot brate in sinove tistega slovenskega naroda, katerega zadnja in najmanjša vejica smo mi Benečani. Z vsem srcem jim kličemo: Dobrodošli v naši Benečiji, dobrodošli med nami!«

Cerkveno odlikovanje

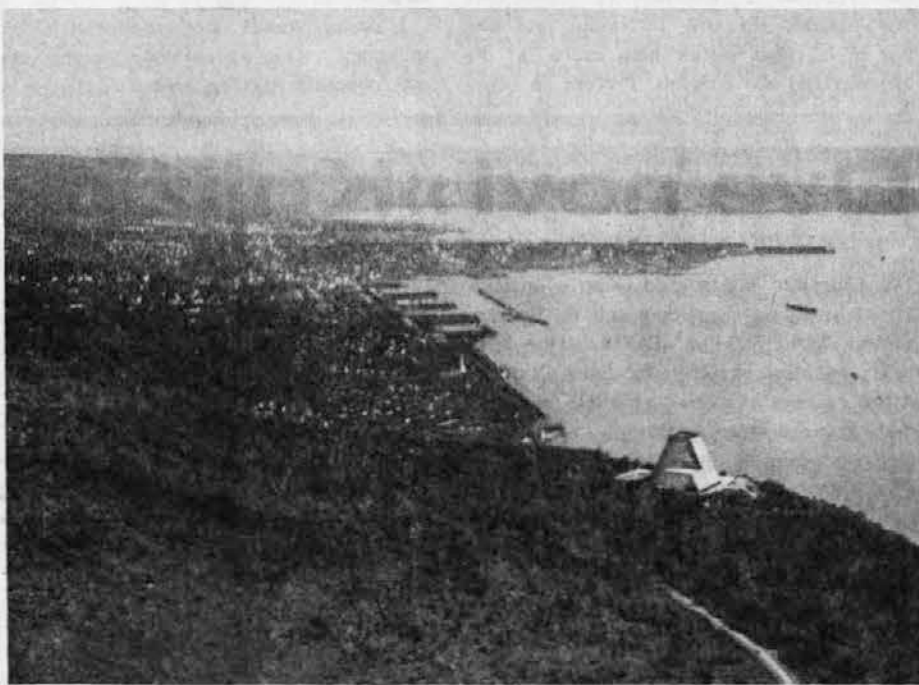
Tržaški g. nadškof je imenoval g. Marijana Zanovica, župnika v Bazovici, za častnega kanonika tržaškega stolnega kapitlja. Čestitamo!

POZIV NADŠKOFA JEGLICA K MOLTVI ZA CERKVENO ZEDINJENJE

Da si pridobimo božje usmiljenje, moramo vsi s papežem vred veliko in nujno moliti. Sv. Ciril in Metod, ki ju časte in slave katoličani in naši ločeni bratje, naj bosta priprošnjaka pri Bogu za veliko milost, naj bi prepad med nami prenehal. Pa tudi blaženo Bogorodico častimo in ljubimo vsi! Kaj pa sveta Bogorodica bolj želi, kakor da bi bili vsi združeni pri Njej in pri njenem božjem Sinu, ki nas je s svojo smrtjo na križu odrešil! Le pristrčno molimo! Mislim, da molitve ne bodo zastoj. S papežem pričakujemo tudi pri ločenih bratih močno in splošno gibanje za edinost vere in Cerkve. Bog naj na priprošnjo naših apostolov in preblazene božje Porodnice Marije te srečne čase kmalu priredi!«

V stiškem samostanu, na binškošne praznike 1936.

Anton Bonaventura Jeglič,
nadškof garelski

Svetišče Matere božje na Vejni nad Trstom, kjer imata apostola Slovanov sv. Ciril in Metod svoj oltar, ki vse obiskovalce spominja na dolžnost moliti za zedinjenje in podpirati ekumensko gibanje

Za Teden edinosti med kristjani bo v nedeljo, 21. januarja ob 16. uri v cerkvi sv. Vincencija v Trstu

VZHODNA LITURGIJA

v staroslovanskem jeziku. Po maši pa bo v župnijski dvorani

EKUMENSKA PRIREDITEV:

nastop ekumenskega okteta (vodi prof. Zorko Harej), govor o veličini krščanskega Vzhoda, prikaz bizantinskih ikon (skioptične slike), recitacije itd.

K udeležbi toplo vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 21. do 27. januarja 1968

Nedelja: Prvi: 10.30 Verske novice. 11.00 Sv. maša. 21.00 Moje oddaje. — Drugi: 21.15 Glasbena oddaja.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Pod velikim nebom, ameriški west film. — Drugi: 21.15 Sprint. 22.00 Koncert.

Torek: Prvi: 18.45 Verski problemi. 21.00 Pravi razlog, drama. — Drugi: 21.15 Proti bodočnosti. 22.15 Pestra oddaja.

Sreda: Prvi: 21.00 Povratek na jug, serijska oddaja. 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Sin jeze, amer. film.

Četrtek: Prvi: 21.00 Milva pripoveduje.

Širite „Katoliški glas“

22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Jaz, primitivec, dokumentarij. 22.15 Kronika iz gledališkega sveta.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Marianov molk, serijski film. — Drugi: 21.15 Maršal pripoveduje, nadaljevanje.

Sobota: Prvi: 19.35 Nedeljska misel. 21.00 Pestra glasbena oddaja. — Drugi: 21.15 Umetnost na grmadi, dokumentarij. 22.00 Kapitanova hči, ponovitev.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 21. do 27. januarja 1968

Nedelja: 9.20 Dobro nedeljo voščimo z ansambliom Borisa Franka in Jožeta Kretza. 10.40 Hrestač - mladinski balet. 11.25 Francoski film za otroke. 13.00 Kitzbühel: Slalom za moške - prenos. 15.45 Smučarska Fis-a tekmovanja na Pohorju - reportaža. 17.00 20 milijonov - iz cikla Človek s kamero. 19.10 Bonanza - serijski film.

Ponedeljek: 17.30 Popotovanje po Aziji - serijski film. 20.35 Duško Rokсандić: Odločitev - TV drama.

Torek: 18.25 Razlike med slovenskimi narečji. 20.10 Vlak, ki pelje v Yumo - amer. celovečerni film.

Sreda: 21.35 Zadnji dan, prvi dan - serijski film. 22.05 Hockey Jugoslavija: ZR Nemčija.

Četrtek: 18.20 Zbor Vasilij Mirk iz Kontovela-Proseka - iz cikla Naši zbori. 21.35 The Golden Gate Quartet - II. del.

Petek: 17.30 Moj prijatelj Flicka - serijski film. 19.05 Pesni in pisma iz varšavskega geta - vzh. nemški film. 20.35 Poročna obleka - poljski celovečerni film. **Sobota:** 21.50 Gideon - serijski film.

★

VATIKANSKI RADIO V SLOVENŠČINI

Na k.v. 48,47, 41,38 in na s.v. 196 m: v ponedeljek in petek ob 21.30; v torek, četrtek in soboto ob 18.15.

Na k.v. 41,38, 31,10 in na s.v. 196 m: v nedeljo ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Via Conciliazione - Slovenske oddaje - Vaticano.

JOSEFINE STEGBAUER 48
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

PISATELJEVE SKRBI

Zvečer je Mirko potrkal precej pozno pri očetu: »Te smem motiti?«

»Kako pa, še nisi šel spat?«

»S tabo bi še rad govoril, oče!«

»Oho! Tako skrivnostno, sinko moj! Kaj pa nosiš v roki?«

»Oče, svoj roman sem sedaj dokončal!«

»Tako, tako! Potem pa kar sedi, Mirko!« Gospod Heller je komaj dušil smeh.

»In zdaj si ga prinesel, da bi ga prebral?«

»Pa ne samo, da bi gabral. Tudi v časopisu ga moraš objaviti, oče!«

Zdaj se je pa oče kar na glas smejal. Preden je utegnil kaj odgovoriti, ga je že prehitel užaljeni Mirko:

»Oče, nikar se ne smeš! Povem ti, da bom prav gotovo še pisatelj. In ta roman

omažati v svojih ukazih. Še dobro, da »frklje« niso mogle slišati, kako se godi človeku, ki »namerava svoj roman objaviti.«

Ko pa je Mirko odšel, je oče vendarle vzel liste v roke. Bil je pač radoveden, kaj je sin napisal. Rokopis je obsegal 200 strani. Več jih Mirko pri najboljši volji ni zmašil skupaj. Oče Heller je malomarno prebral prve strani. Ko pa je prebral prva poglavja in prišel do 50. strani, ga je »stvarca« le začela zanimati. Vsekakor je usoda Gretice Thorn sina Mirka tako zanimala, da se je lotil tega dela. To je oče takoj spoznal.

Ne da bi se zavedel, je oče z vedno večjim zanimanjembral ta prvi Mirkov »roman«. Opis prizora, kako so se starši in otrok v cirkusu spet spoznali, je bil tako živ, da je oče od začudenja kar zmajeval z glavo. Fant ima res nekaj pisateljskega talenta. Na noben način ne sme rokopisa meni nič, tebi nič vreti v koš. S tem bi fanta le užalil in mu vzel pogum. Na drugi strani bi pa rokopisa ne mogel dati kar tako v tisk. Bil bi preveč razvlečen. Seveda, Mirko je hotel

na vsak način napisati svojih 300 strani in zato je vsako malenkost razvlekel na dolgo in široko, da je s tem celotno dogajanje in dejanje postalo preveč dolgočasno. Pa je kljub temu le 200 strani napisal. Tudi je bilo celotno delo še nedozorelo, vendar pa je posebno njegov slog pokazal, da je fant zmogel kaj več kot bi mu za njegova leta prisodil. Duševno razdvojenost Monike je pač naslikal, kot si jo je sam mogel predstavljati in zato odstavki niso mogli biti preveč prepričljivi.

Vendar je oče v srcu sklenil, da rokopisa ne bo vrgej v koš. Fantu mora na vsak način pustiti veselje. Ko je vse to razmišljal, mu je kmalu padla v glavo misel, kako bi sinu pomagal.

Ko je drugi dan Mirko prišel iz šole, ga je oče slovesno povabil v svojo pisarno. Mirku je na poti od razburjenosti bilo srce prav do vratu.

»Kar sedi, sinko moj,« je začel gospod Heller.

Mirko se je nerodno usedel v naslonjač. »Poslušaj, torej Mirko,« je nadaljeval oče. »Potrudil sem se in sem tvoje delo...«

Hvala Bogu! Zdaj ni več rekel »tista stvarca«, zdaj je rekel »tvoje delo...«. Njegov pesniške prsi so se začele širiti v ponosu...

»...in sem tvoje delo že sinoči prebral.

Kot roman je neuporabno.«

»Oče!« Mirko je zlezal čisto vase. Ponos mu je upadel.

»Le mirno me poslušaj! Na noben način ne smeš postati kak pisun ali mazač črnica, ampak pisatelj. Ta tvoja zamisel tu ni nikakor slaba. Se enkrat se lepo usedi za mizo in napravi iz »te stvarce« — Mirka je kar srce zabolelo — kratko novelo, morda kakih 20 strani dolgo. Lahko pišeš kar na moj pisalni stroj, za to delo ti ga rad dovolim. Potem bom že videl, če se bo dala tvoja pripoved uporabiti v nedeljski prilogi.«

Mirko je s sklonjeno glavo obsedel. Pa dca iz nebes krasnih romanov na navadna tla pripovesti za nedeljsko prilogo ga je docela omamilo. Vendar mu je bila nedeljska priloga ljubša kot pa sramota pred »frkljami«, če bi sploh ne bilo nič tiskane. Oče si je njegov molk drugače razlagal. (se nadaljuje)

